

Čo Písmo učí o krstoch

V tomto článku sa budeme venovať iným učeniam o krste vo Svätom Duchu v porovnaní s tým, ako sme o ňom písali v predchádzajúcom článku Krst vo Svätom Duchu.

Krst vo Svätom Duchu ako hovorenie inými jazykmi

Existuje učenie, „doktrína“, ktorá tvrdí, že krst vo Svätom Duchu vždy ako zvláštny dôkaz sprevádza hovorenie inými jazykmi. Preskúmame túto „doktrínu“ podrobnejšie.

Písali sme, že pod krstom vo Svätom Duchu v doslovnom význame rozumieme „ponorenie“ do Svätého Ducha vyjadrené rôznymi synonymickými pojmami ako „dostať Ducha“ (Ján 7:39, Skutky 8:15, 19:2, Galatským 3:2), „dostať zaslúbenie Svätého Ducha“ (Skutky 2:33, Galatským 3:14), „dostať dar Svätého Ducha“ (Skutky 2:38, 10:45). Pri tomto krste krstiteľom je Pán Ježiš Kristus. On vylial Svätého Ducha a krstí vo Svätom Duchu (Skutky 2:33; Matúš 3:11). Výsledkom krstu je, že Svätý Duch trvale prebýva vo veriacom (Ján 14:17; 1. Korinským 6:19).

Svätý Duch vo veriacom sa okrem iného prejavuje darmi tak, ako sám Duch udeľuje (1. Korinským 12:1-11).

Písmo hovorí o prejavovaní sa Ducha – „jednému každému sa dáva prejavovanie Ducha“ (1. Korinským 12:7). Týmto prejavom Ducha sa hovorí aj dary milosti (1. Korinským 12:4) alebo dary Svätého Ducha a „služby“ (1. Korinským 12:5), ktoré Duch udeľuje veriacim na spoločný úžitok (1. Korinským 12:1-11) rozdeľujúc osobitne jednému každému, ako sám chce. Jedným z jeho darov je hovorenie jazykmi.

Prejavy Ducha nie sú totožné so samotným krstom vo Svätom Duchu. Každý prejav Ducha je už dôsledok krstu vo Svätom Duchu. Tak je tomu s hovorením inými jazykmi rovnako ako aj so všetkými inými prejavmi Ducha – všetky sú dôsledkom toho, že Svätý Duch už je vo veriacom, že v ňom, v jeho vnútri už trvale prebýva. Najprv veriaci Svätého Ducha dostane (je vo Svätého Ducha pokrstený) a potom sa jeho prítomnosť vo veriacom rôznym spôsobom zviditeľní. Dary Ducha je už iná téma a na tomto mieste sa jej nevenujeme.

Jednou z principiálnych, univerzálnych a spoločných charakteristík všetkých udalostí odohrávajúcich sa v našom časnom svete je, že každá udalosť má príčinu a každá udalosť má dôsledok. Všetko má príčinu, všetko má dôsledok. Hovorí sa tomu princíp príčinnosti. Príčina a dôsledok sú vždy iné, od seba odlišné, rozdielne udalosti, pričom najprv je príčina a potom dôsledok. Dôsledok nepredbieha príčinu a ani nie je s príčinou totožný. Princíp príčinnosti platí pre každú udalosť – nepoznáme z neho výnimku. Preto princíp príčinnosti musíme brať do úvahy pri skúmaní akejkoľvek udalosti. Princíp príčinnosti nachádzame aj pri krste vo Svätom Duchu. Viera v evanjelium Ježiša Krista je podmienkou k tomu, aby sme dostali (dar) Ducha (Galatským 3:2, 3:5, 3:14). Príčinou je viera v evanjelium, dôsledkom je krst vo Svätom Duchu.

Všimnime si pozornejšie vyliatie Svätého Ducha na Letnice. Vtedy boli apoštoli a učeníci zhromaždení v Jeruzaleme pokrstení vo Svätom Duchu. Týmto sa naplnilo zasľúbenie Pána Ježiša z veršov Skutky 1:4-5. Toto vyliatie Ducha bolo sprevádzané duchovným darom hovorenia v iných jazykoch (Skutky 2:1-4). Hovorenie inými jazykmi bolo dôsledkom naplnenia učeníkov Svätým Duchom (Skutky 2:4). Naplnenie učeníkov Svätým Duchom bolo už dôsledkom aktu ich pokrstenia vo Svätom Duchu. Pokrstenie vo Svätom Duchu bolo príčinou a hovorenie jazykmi dôsledkom.

Toto môžeme vidieť aj v iných prípadoch opísaných v Skutkoch – napr. v dome Kornéliovom, v Samárii (Skutky 8:14-17) či v Efeze (Skutky 19:6). Najprv Svätý Duch na veriach zostúpil a až potom došlo k prejavu jeho prítomnosti vo veriacom – obyčajne hovorením iným jazykom alebo prorokovaním ako darom, ktorý Svätý Duch veriacemu udelil. Prejav každého z darov Svätého Ducha vychádza z vnútra veriaceho. Vo vnútri veriaceho je zdroj prejavu daru, a to dosvedčuje, že Svätý Duch už v ňom prebýva, keď najprv musel do neho vstúpiť („Alebo či neviete, že vaše telo je chrámom Svätého Ducha, ktorý je vo vás...“, 1. Korinským 6:19). To, že duchovný dar (ako hovorenie jazykmi alebo prorokovanie) môže sprevádzať krst do Svätého Ducha, neznamená, že tieto prejavy Ducha budú nutne sprevádzať každé pokrstenie vo Svätého Ducha.

Na udalosti súvisiace s krstom v Duchu sa pozrime aj cez odpovede na otázky: Kto krstí vo Svätom Duchu? Kto udeľuje dary, medzi ktoré patrí aj hovorenie inými jazykmi a prorokovanie? Odpovede nachádzame v Písme a tie sú:

Vo Svätom Duchu krstí Pán Ježiš Kristus (Matúš 3:11-12; Marek 1:7-8; Lukáš 3:16-17; Ján 1:33; Skutky 2:33).

Dary rozdeľuje Svätý Duch tak, ako sám chce (1. Korinským 12:11). Písmo dostatočne jasne, dôrazne a zreteľne zjavuje, že každý, kto uverí v evanjelium Ježiša Krista, dostane dar Svätého Ducha (Ján 7:39, 14:17; Lukáš 24:49; Skutky 1:4-5; Skutky 2:38) – a pod darom Svätého Ducha sa tu myslí darovanie, udelenie samotného Svätého Ducha tomu, kto uveril, kto je takto pokrstený vo Svätom Duchu (Skutky 2:38, 8:16-17, 10:45, 11:17; Rímskym 8:9). Až potom, keď Svätý Duch už prebýva vo veriacom, sám Duch mu následne udelí niektorý zo svojich darov – ale nie každý dostane dar hovorenia jazykmi a nie každý dostane každý dar Ducha (1. Korinským 12:30).

Najprv teda veriaci dostane dar Svätého Ducha (samotného Svätého Ducha), je pokrstený vo Svätého Ducha a až potom od Svätého Ducha dostane niektorý z jeho darov – už ako prejav jeho prítomnosti v sebe. Kvôli tomuto nemôžeme prijať učenie, ktoré tvrdí, že krst vo Svätom Duchu alebo byť pokrstený vo Svätom Duchu znamená hovoriť inými jazykmi a že kto nehovorí inými jazykmi, nie je alebo ešte nebol pokrstený vo Svätom Duchu. K vysloveniu takejto „doktríny“ nás Písmo nijako neoprávňuje.

Ak by sme prijali tvrdenie, že krst vo Svätom Duchu je hovorenie inými jazykmi, zamenili by sme osoby Božej trojice a popreli by sme, že krstiteľom vo Svätom Duchu je Pán Ježiš Kristus (Matúš 3:11-12; Marek 1:7-8; Lukáš 3:16-17; Ján 1:29-30; Skutky 2:33), lebo dar hovorenia inými jazykmi udeľuje Svätý Duch (1. Korinským 12:11). Ak by sme tvrdili, že niekto, kto nehovorí inými jazykmi, nie je pokrstený vo Svätom Duchu, popreli by sme Písmo predovšetkým v 1. Korinským 12:30, miesta, ktoré hovoria o dare Ducha veriacim v evanjelium (Ján 7:39; Skutky 2:38, 8:20, 10:45, 11:17; Rímskym 8:9) a miesta, ktoré hovoria o tom, že veriaci je chrámom Svätého Ducha (1. Korinským 3:16, 6:19). Rovnako by sme tým urobili logickú chybu, a to v tom, že by sme stotožnili dôsledok s jeho príčinou.

Krst vo Svätom Duchu ako pokrstenie v jedno telo

Podľa ďalšieho „iného učenia“ krst vo Svätom Duchu je pokrstenie v jedno telo. Východiskom tohto učenia je prvá časť verša: „Lebo i v jednom Duchu my všetci sme pokrstení v jedno telo, buď Židia, buď Gréci, buď sluhovia, buď slobodní, a všetci sme napojení v jedného Ducha.“ (1. Korinským 12:13). Pod telom v tomto verši sa rozumie Kristovo duchovné telo, v ktorom sú veriaci v Krista údmi tela a Kristus je jeho hlavou. Obraz tela asi najvýstižnejšie vyjadruje jednotu veriacich s Kristom a jednotu veriacich navzájom: „A všetko poddal pod jeho [Kristove] nohy a jeho [Krista] dal za hlavu nado všetko cirkvi, ktorá je jeho telom...“ (Efezským 1:22-23; pozri aj Kolosenským 1:18, Rímskym 12:4-5 a 1. Korinským 12:12-27 – hlavne verš 27).

O tomto tele hovoria hlavne tri pasáže. Prvou je Rímskym 12:4-5, druhou 1. Korinským 12:7-27 (a to priamo verš 27) a treťou Efezským 4:15-16, ale Písmo o pokrstení v toto jedno duchovné telo hovorí priamo iba v prvej časti verša 1. Korinským 12:13 [„Lebo i v jednom Duchu my všetci sme pokrstení k (gr. eis) jednému telu...“ – s prihliadnutím ku gréckemu textu, v ktorom v tejto väzbe stojí predložka „k“ (eis)]. Výraz pokrstení k jednému telu svojím významom hovorí o pripojení veriacich ku Kristovmu duchovnému telu a o zjednotení s Kristom ako hlavou. Títo sú v jednote s Kristom a aj v jednote navzájom so sebou, lebo sú naplnení tým istým Duchom – lebo „všetci jedného (toho istého) Ducha boli dostali piť“ (druhá časť verša 1. Korinským 12:13). Preskúmame, či pasáže, ktoré hovoria o Kristovom duchovnom tele, dovoľujú považovať tento „krst“, toto „zjednotenie“ či „pripojenie“ za „krst vo Svätom Duchu“.

Keď porovnáme pasáže, ktoré hovoria o vyliatí a zostúpení Svätého Ducha na veriacich na

Letnice, v Kornéliovom dome a iné verše s pasážami hovoriacimi o Kristovom duchovnom tele, nachádzame v týchto udalostiach rozdiely. Tieto rozdiely najlepšie uvidíme, keď si všimneme dôsledky oboch udalostí. Podľa pasáží Skutky 2:2-4, Skutky 10:44-46 a Skutky 19:6, v ktorých došlo k naplneniu tých, čo uverili, Svätým Duchom vo význame pokrstenia vo Svätom Duchu, bolo dôsledkom (prejavom) tohto naplnenia hovorenie inými jazykmi a prorokovanie (Svätý Duch im udelil tieto dary). Nikde sa v týchto pasážach/veršoch ani v náznakoch nehovorí o tom, že sa krstom vo Svätom Duchu veriaci stali údmi jedného tela. Tam, kde je reč o krste vo Svätom Duchu, nenachádzame výrazy o jednom tele, údoch a hlave.

V pasážach, v ktorých sa hovorí o duchovnom Kristovom tele, sa nič nehovorí o prijatí Svätého Ducha. Nehovorí sa o tom, ako toto jedno telo bolo vytvorené a kto ho vytvoril, ale sa hovorí o ňom ako o hotovom tele, v ktorom každý úd už bol pred pripojením pokrstený vo Svätom Duchu (všetci už predtým boli pili Ducha – druhá časť verša 1. Korinským 12:13). Hovorí sa o tom, ako má toto telo fungovať, prečo je väzba medzi veriacimi taká, aká je väzba medzi údmi fyzického tela. Hovorí sa o vzájomnej potrebe a užitočnosti, o vzájomnej starostlivosti údov tela o seba navzájom (1. Korinským 12:12-27, hlavne verš 25), o znášateľnosti sa v láske a zachovávaní jednoty (Efezským 4:2-3), o zdokonaľovaní svätých k dielu služby a budovaní Kristovho tela v láske, o raste vo viere a v dospelosť v Krista, ktorý je hlavou tela (Efezským 4:12-16). Pasáž Efezským 4:12-16 potom pokračuje veršami, ktoré hovoria o živote v posvätení tých, ktorí patria Kristovi.

Podľa týchto dôsledkov sme oprávnení tvrdiť, že pokrstenie v jedno telo, pripojenie k jednému Kristovmu duchovnému telu a krst vo Svätom Duchu nie je to isté. Ďalší argument v prospech tohto tvrdenia je v odpovedi na otázku: Kto krstí k jednému telu?

Vo Svätom Duchu krstí Ježiš Kristus. To je nespochybniteľná výpoveď Písma prostredníctvom Jána Krstiteľa (Matúš 3:11 a paralelné verše). Žiadna z citovaných pasáží Písma vo vyššie uvedenom odseku však neumožňuje tvrdiť alebo sa len domnievať, že krstiteľom k jednému telu je Ježiš Kristus. Ide o verše Efezským 1:22-23; Kolosenským 1:16-18 a 1. Korinským 12:13 a 27, ktoré to nedovoľujú. Podľa druhej časti verša 1. Korinským 12:13 všetci veriaci boli vo Svätého Ducha už pokrstení (Ježišom Kristom) ešte pred pokrstením v jedno telo. Ak by sme tvrdili, že pokrstenie v jedno telo je krst vo Svätom Duchu, dostali by sme sa do ťažkostí, lebo vtedy by sme dôsledok stotožnili s jeho príčinou, a síce v tom, že krst vo Svätom Duchu je prijatie Svätého Ducha tými, ktorí už Svätým Duchom pokrstení/naplnení boli (všetci už predtým [pred pokrstením v jedno telo] boli pili Ducha – zmysel druhej časti verša 12:13; pozri aj evanjelický preklad), alebo že Ježiš Kristus krstí sám do seba. Toto druhé je logický rozpor odporujúci veršu Efezským 1:22-23 („A všetko poddal [Otec] pod jeho [Kristove] nohy a jeho [Krista] dal za hlavu nado všetko cirkvi, ktorá je jeho telom...“).

A tak ostaneme len pri konštatovaní, že nie je to Ježiš Kristus, ktorý krstí k jednému telu. Preto pokrstenie k jednému telu nemôžeme považovať za krst vo Svätom Duchu, lebo vo Svätom Duchu krstí len jediný a sám Ježiš Kristus. Ale kto a ako pripája, zjednocuje, krstí veriacich k jednému telu, je už iná otázka a v tomto článku sa jej nevenujeme.

„Doktrína“, podľa ktorej krst vo Svätom Duchu je pokrstenie k jednému telu, sa vyskytuje v mnohých komentároch a vyučovaniach. Uvádza sa v nich ako protiváha a negácia inej „doktríny“, podľa ktorej krst vo Svätom Duchu je hovorenie inými jazykmi (prvá časť tohto článku). [Tak je to napr. aj v publikácii James M. Boice Základy kresťanskej víry, Návrat domů 1999, str. 324.] K vysloveniu a prijatiu ani jednej z týchto „doktrín“ Písmo nevedie a neoprávňuje.

Tým, čo sme vyššie rozviedli, sme chceli poukázať na to, že krst do tela Kristovho nie je totožný s krstom vo Svätom Duchu. Krst do Kristovho tela je príčinne podmienený pokrstením vo Svätom Duchu. Zároveň však existuje pevné prepojenie medzi krstom vo Svätom Duchu a krstom v Kristovo telo, ktoré je vyjadrené veršom 1. Korinským 12:13, pretože tí, ktorí majú Ducha Svätého, sú si navzájom údmi jedného tela (Kristovho tela).

Krst vo Svätom Duchu v spojení s krstom v ohni

Ďalším učením či „doktrínou“ o krste vo Svätom Duchu je učenie, podľa ktorého sa tento krst spája s krstom v ohni. Nevyskytuje sa tak často ako predchádzajúce „doktríny“, ale vyskytuje sa, a preto sa v tomto článku venujeme aj tomuto učeniu.

O krste vo Svätom Duchu ako o krste ohňom sa hovorí na základe verša: „Ja vás krstím vodou na pokánie; ale ten ktorý prichádza po mne, je mocnejší ako ja, ktorého obuv nosiť nie som hoden - ten vás bude krstiť Svätým Duchom a ohňom“ (Matúš 3:11). Doslovne odcitujeme z kázne jedného „ohnivého“ kazateľa (prevzaté z internetu):

„Tieto dva výroky [... ten vás bude krstiť Svätým Duchom a ohňom] poukazujú na jednu a tú istú vec. Jánov jazyk naznačuje, že všetci, ktorí majú byť pokrstení Svätým Duchom, majú byť

pokrstení ako Svätým Duchom, tak aj ohňom. Popisujú jediné požehnanie spojením doslovného výrazu s výrazom obrazným. Darom Svätého Ducha je krst a tento krst je krst ohňom. Tento krst [rozumej krst ohňom – pozn. autora článku] je znamením nášho prijatia do Božieho kráľovstva.“

Takéto prehlásenia o spojení krstu vo Svätom Duchu a krstu v ohni do jedného celku sú nepochopiteľné z toho jednoduchého dôvodu, že oba krsty Ján Krstiteľ vo verši Matúš 3:12 od seba oddeľuje: „ktorý má svoju vejačku vo svojej ruke a prečistí svoje humno a zhromaždí svoju pšenicu do sypárne, ale plevy bude páliť neuhasiteľným ohňom.“ (Roháček), rovnako aj „V jeho ruke je vejačka, vyčistí si humno a svoju pšenicu zhromaždí do obilnice, ale plevy spáli v neuhasiteľnom ohni.“ (evanjelický preklad). V týchto dvoch veršoch (11 a 12) sa vylučuje jednota krstu vo Svätom Duchu a krstu v ohni. Tí, ktorí budú pokrstení vo Svätom Duchu, sú pšenica a budú zhromaždení do sypárne (do Božieho kráľovstva, do večného života) a ostatní sú plevy a budú pálení neuhasiteľným ohňom (pôjdu do večného ohňa pripraveného diablu a jeho anjelom; pôjdu do večného trápenia) – vysvetľuje to Písmo napríklad v 25. kapitole evanjelia podľa Matúša. Podobne to takto objasňuje aj podobenstvo o pšenici a kúkolí v Matúš 13. Pšenica nepôjde do ohňa a plevy (a kúkolí) nepôjdu do sypárne (do stodoly).

Ďalej si musíme uvedomiť, že pri pokrstení vo Svätom Duchu je ten, kto uveril, zapečatený Svätým Duchom až do dňa vykúpenia (Efezským 1:13-14 a 4:30). Zapečatenie Svätým Duchom je ohraničená, dočasná udalosť, má začiatok a koniec, zatiaľ čo krst v ohni je pretrvávajúca, nekončiaca udalosť. Výraz plevy bude páliť neuhasiteľným ohňom hovorí o tom, že jednak tento oheň nikdy nezhasne a jednak, že plevy budú týmto ohňom neustále pálené (pozri tiež Marek 9:44-48). Tiež kvôli tomuto oba krsty nie sú to isté, nie je to jeden a ten istý krst.

Nielenže Písmo nás túto „doktrínu“ ani neoprávňuje vysloviť a prijať, ale priamo ju vylučuje a odmieta, nech by argumentácia v jej prospech bola akákoľvek. Napríklad, že zostúpenie Svätého Ducha na zhromaždených učeníkov na Letnice bolo v podobe rozdelených jazykov akoby z ohňa, ktoré sa usadili na každého z nich, a preto krst vo Svätom Duchu a krst v ohni sú vraj jeden a ten istý krst. Nie, nie sú!